

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 28 lutego 1989 r.

Nr 10

TRESC:

Poz.:

USTAWY:

53 — z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym	181
54 — z dnia 24 lutego 1989 r. o Funduszu Socjalnym Wsi	185
55 — z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów	186
56 — z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego	190
57 — z dnia 24 lutego 1989 r. o niektórych warunkach konsolidacji gospodarki narodowej oraz o zmianie niektórych ustaw	194

53

USTAWA

z dnia 24 lutego 1989 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym.

Art. 1. W ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 268, z 1984 r. Nr 52, poz. 269, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1988 r. Nr 19, poz. 132) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 4—8 otrzymują brzmienie:
 - „4) gospodarstwo rolne — rozumie się będące własnością lub znajdujące się w posiadaniu tej samej osoby nieruchomości rolne, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, obejmującą grunty rolne i leśne wraz z budynkami, urządzeniami i inwentarzem oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa, gdy powierzchnia użytków rolnych tego gospodarstwa przekracza 1 ha;
 - 5) dział specjalny — rozumie się uprawy i hodowle podlegające opodatkowaniu podatkiem rolnym od dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej; do działu specjalnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące gospodarstwa rolnego;
 - 6) przekazanie gospodarstwa rolnego — rozumie się przeniesienie posiadania, a jeżeli rolnik jest właścicielem, także własności gospodarstwa:
 - a) nieodpłatnie następcy,
 - b) nieodpłatnie lub w drodze sprzedaży innej osobie fizycznej albo prawnej, jeżeli rolnik nie ma następcy lub gdy następca nie spełnia warunków do przejęcia gospodarstwa albo odmawia jego przejęcia, a także gdy następca został uznany przez sąd za niegodnego przejęcia gospodarstwa;
 - 7) przekazanie gospodarstwa rolnego Państwu — rozumie się nieodpłatne przekazanie na rzecz Państwa na wniosek rolnika własności i posiadania tego gospodarstwa;
 - 8) renta — rozumie się rentę inwalidzką i rentę rodzinną.”;
- 2) w art. 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Ubezpieczeniu nie podlegają osoby:
 - 1) będące pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo objęte innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym,
 - 2) mające ustalone prawo do emerytury lub renty,
 - 3) użytkujące wyłącznie grunty stanowiące własność związków wyznaniowych.”;

- 3) w art. 9 po wyrazach „przyczyn wypadków przy pracy w gospodarstwie rolnym” dodaje się wyrazy „oraz stosowania środków zapobiegających tym wypadkom”;
- 4) w art. 15:
- a) w ust. 1:
- pkt 3 skreśla się,
 - dotychczasowy pkt 4 otrzymuje oznaczenie pkt 3 i brzmienie:

„3) przekazał gospodarstwo rolne, a w razie przekazania gospodarstwa rolnego następcy, jeżeli wartość przekazywanego gospodarstwa nie uległa obniżeniu w okresie ostatnich 5 lat przed przekazaniem, chyba że obniżenie wartości gospodarstwa nastąpiło z przyczyn niezależnych od rolnika albo obniżenie wartości nastąpiło wskutek wydzielenia z niego działek budowlanych dla dzieci lub wnuków rolnika w ramach odrębnych przepisów.”
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Emerytura przysługuje ubezpieczonemu również w wypadku sprzedaży gospodarstwa Państwu w drodze umowy lub wyłączenia, o ile spełnia on warunek określony w ust. 1 pkt 2, a do osiągnięcia wieku emerytalnego pozostało mu nie więcej niż 5 lat.”
- c) w ust. 5 powołanie „w ust. 1 pkt 3 i 4” zastępuje się powołaniem „w ust. 1 pkt 3”,
- d) ust. 6 i 7 skreśla się;
- 5) w art. 16:
- a) w ust. 1:
- pkt 3 skreśla się,
 - dotychczasowy pkt 4 otrzymuje oznaczenie pkt 3 i brzmienie:

„3) przekazał gospodarstwo rolne, a w razie przekazania gospodarstwa rolnego następcy, jeżeli wartość przekazywanego gospodarstwa nie uległa obniżeniu w okresie ostatnich 5 lat przed przekazaniem, chyba że obniżenie wartości gospodarstwa nastąpiło z przyczyn niezależnych od rolnika albo obniżenie wartości nastąpiło wskutek wydzielenia z niego działek budowlanych dla dzieci lub wnuków rolnika w ramach odrębnych przepisów.”
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Renta inwalidzka przysługuje ubezpieczonemu również w wypadku sprzedaży gospodarstwa Państwu w drodze umowy lub wyłączenia, o ile spełnia on warunek określony w ust. 1 pkt 1 i prowadził gospodarstwo rolne lub pracował w nim co najmniej rok.”
- c) w ust. 8 powołanie „w ust. 1 pkt 3 i 4” zastępuje się powołaniem „w ust. 1 pkt 3”,
- 6) art. 17 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 17. 1. Do okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w nim, wymaganych do uzyskania prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej, zalicza się okresy:
- 1) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w nim przed dniem 1 lipca 1977 r., lecz po ukończeniu 16 lat,
 - 2) zatrudnienia, równorzędne z okresami zatrudnienia i zaliczalne do okresów zatrudnienia w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.
2. Okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zalicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do emerytury lub renty w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.”

7) w art. 19:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Emeryturę lub rentę inwalidzką przysługującą rolnikowi i jego małżonkowi zwiększa się, z tytułu średniej rocznej wartości produktów rolnych sprzedanych podmiotom gospodarczym prowadzącym skup tych produktów, o 0,5% wartości sprzedaży.”

b) ust. 2 skreśla się,

c) w ust. 5 wyrazy „jednostkom gospodarki społecznej” zastępuje się wyrazami „podmiotom gospodarczym prowadzącym skup tych produktów”;

8) w art. 20 skreśla się wyrazy „następcy lub Państwu”;

9) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a. 1. Jeżeli rolnik przekazał następcy gospodarstwo rolne, które prowadził lub pracował w nim przez okres co najmniej 30 lat, a w przypadku gdy rolnikiem jest kobieta — 25 lat, i opłacał składki za cały okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia tego gospodarstwa i pracy w nim, przysługuje mu emerytura w wysokości 75% kwoty emerytury ustalonej w myśl art. 18—20 po osiągnięciu wieku 60 lat przez mężczyznę lub 55 lat przez kobietę.

2. Emeryturę określoną w ust. 1 zwiększa się o 5% jej zwaloryzowanego wymiaru w każdym roku w przedziale wieku 61—65 lat dla mężczyzn i 56—60 lat dla kobiet.”

10) w art. 22 ust. 1 i 3 otrzymują brzmienie:

„1. Rolnikowi, który nieodpłatnie przekazał gospodarstwo rolne Państwu, zwiększa się emeryturę lub rentę inwalidzką z tytułu wartości przekazanych gruntów, sadów, krzewów owocowych i innych plantacji, lasów oraz budynków o 0,3% łącznej wartości tych składników.”

„3. Zwiększenie określone w ust. 1 nie może przekraczać miesięcznie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej z roku ubiegłego.”

11) w art. 23 po wyrazach „wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym” dodaje się wyrazy „lub choroby zawodowej”;

12) w art. 24 w ust. 2 powołanie „w art. 25—27” zastępuje się powołaniem „w art. 25 i 26”;

13) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, wnuki, rodzeństwo i dzieci przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności mają pra-

- wo do renty rodzinnej, jeżeli spełniają warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.”;
- 14) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Renta rodzinna przysługuje wdowie po emerycie lub renciście albo po ubezpieczonym, jeżeli:
- 1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była inwalidką I lub II grupy albo III grupy, o ile była całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, albo
 - 2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole — 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem zaliczonym do I lub II grupy inwalidów, uprawnionym do renty rodzinnej.”;
- 15) art. 27 skreśla się;
- 16) w art. 35:
- a) w ust. 1 wyraz „inwalidzkiej” skreśla się,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem ust. 3, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym.”;
 - c) ust. 4 skreśla się;
- 17) w art. 37:
- a) w ust. 1 wyrazy „rolnik uprawniony do emerytury lub renty” zastępuje się wyrazami „emeryt lub rencista”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli emeryt lub rencista albo jego małżonek użytkuje grunty wydzierżawione z Państwowego Funduszu Ziemi, a także w razie zawarcia przez emeryta lub rencistę związku małżeńskiego z rolnikiem.”;
- 18) w art. 38:
- a) w ust. 3 wyrazy „następcy lub Państwu” skreśla się,
 - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, wypłata emerytury lub renty może nastąpić również przed przekazaniem gospodarstwa rolnego następcy, jednakże przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli następca pracuje już w tym gospodarstwie rolnym.”;
- 19) w art. 42 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Ze środków Funduszu pokrywa się:
- 1) wydatki na świadczenia pieniężne przewidziane w ustawie oraz należne od Zakładu odsetki za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczeń lub ich wypłacie,
 - 2) koszty bieżącej działalności, o których mowa w art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 42, poz. 202 i z 1989 r. Nr 6, poz. 35), w wysokości proporcjonalnej do liczby świadczeń finansowanych z Funduszu,
- 3) wydatki związane z inicjowaniem i wspieraniem działalności, o której mowa w art. 11 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 2, na rzecz rolników indywidualnych, po uprzedniej akceptacji Naczelnej Rady Nadzorczej,
- 4) koszty prowizji dla Banku Gospodarki Żywnościowej za ewidencję sprzedaży produktów rolnych sprzedanych podmiotom gospodarczym prowadzącym skup tych produktów.
5. Wydatki, o których mowa w ust. 4, powinny być pokryte w jednej trzeciej ze składek na ubezpieczenie społeczne rolników, opłacanych przez rolników.”;
- 20) w art. 43:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Składkę na ubezpieczenie społeczne ustala się rocznie:

 - 1) od każdego ubezpieczonego,
 - 2) z każdego hektara przeliczeniowego,
 - 3) od dochodu szacunkowego z działów specjalnych.”;
 - b) ust. 2 skreśla się,
 - c) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określa szczegółowe zasady i tryb corocznego ustalania wysokości składek, wymierzania i ich pobierania na pokrycie jednej trzeciej wydatków.”;
- 21) w art. 46 wyrazy „zasady i tryb wymierzania oraz pobierania składek na ubezpieczenie społeczne rolników” skreśla się;
- 22) w art. 48:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Następcą rolnika może być zstępny lub przysposobiony, jeżeli pracował w gospodarstwie rolnym co najmniej 5 lat.”;
 - b) ust. 2 skreśla się,
 - c) w ust. 3 powołanie „w ust. 1 i 2” zastępuje się powołaniem „w ust. 1”;
- 23) po art. 48 dodaje się art. 48a w brzmieniu:
- „Art. 48a. 1. Następcą może być uznany przez sąd za niegodnego przejęcia gospodarstwa rolnego, jeżeli:
- 1) postępuje względem rolnika uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego,
 - 2) dopuścił się względem rolnika albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci,
 - 3) uporczywie nie dopełnia względem rolnika obowiązków rodzinnych.
2. Uznania następcy za niegodnego może żądać rolnik zamierzający przekazać gospodarstwo rolne. Z powództwem takim może wystąpić nie wcześniej jak na dwa lata przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Ograniczenie to nie dotyczy rolników, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1.”;

- 24) w art. 49:
- w ust. 1 wyraz „tylko” skreśla się,
 - ust. 2 skreśla się,
 - w ust. 3 po wyrazach „może być przekazane” dodaje się wyraz „również” oraz wyrazy „jeżeli wpłynie to na poprawę struktury obszarowej” skreśla się;
- 25) w art. 51 po wyrazach „jego przejęcia” dodaje się wyrazy „a także gdy następca został uznany przez sąd za niegodnego przejęcia gospodarstwa”;
- 26) art. 55 skreśla się;
- 27) w art. 57 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Z gospodarstwa rolnego przekazanego następcy rolnik może wyłączyć i zachować na własność działkę gruntu, na której jest wzniesiony budynek mieszkalny, jeżeli następca wyrazi na to zgodę.”;
- 28) w art. 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Przekazanie gospodarstwa rolnego następcy, innej osobie fizycznej lub prawnej oraz sprzedaż następuje w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.”;
- 29) w art. 60 w ust. 1 wyrazy „następcy lub Państwu” skreśla się;
- 30) w art. 61:
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) zasady i tryb ewidencji sprzedanych produktów rolnych,”;
 - dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) zasady i tryb określania wypadków, w jakich nastąpiło obniżenie wartości gospodarstwa przekazywanego następcy z przyczyn niezależnych od rolnika.”;
- 31) art. 65, 71 i 73 skreśla się.

Art. 2. 1. Osoby prowadzące w dniu 31 grudnia 1988 r. gospodarstwo rolne o powierzchni do 1 ha włącznie użytków rolnych i nie podlegające innym przepisom o zaopatrzeniu emerytalnym lub o ubezpieczeniu społecznym mogą dobrowolnie kontynuować ubezpieczenie, jeżeli wystąpią z wnioskiem w tym zakresie do dnia 31 grudnia 1989 r. Do osób kontynuujących ubezpieczenie stosuje się przepisy ustawy dotyczące rolników.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i tryb obejmowania ubezpieczeniem oraz ewidencji i poświadczania okresów ubezpieczenia.

Art. 3. 1. Osobom, które w okresie pobierania emerytury lub renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub o ubezpieczeniu społecznym podlegały ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia gospodarstw rolnych, do pobieranych świadczeń przysługuje dodatek w wysokości po 0,5% podstawy wymiaru za każdy rok podlegania temu ubezpieczeniu.

2. Osobom, które do dnia wejścia w życie ustawy podlegały podwójnemu ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego i równoczesnego wykonywania zatrudnienia lub innej działalności — w razie nabycia prawa do emerytury lub renty na podstawie innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub o ubezpieczeniu

społecznym, przysługuje dodatek, o którym mowa w ust. 1, za każdy rok podwójnego ubezpieczenia.

3. Przyznanie dodatku w myśl ust. 1 lub 2 może powodować przekroczenie górnej granicy wysokości świadczenia określonej w przepisach, na podstawie których świadczenie zostało przyznane.

Art. 4. 1. Osoby mające przed dniem 1 stycznia 1989 r. ustalone prawo do emerytury lub renty za przekazane gospodarstwo rolne oraz do innych świadczeń o charakterze emerytalnym i rentowym zachowują prawo do pobierania tych świadczeń na zasadach dotychczasowych.

2. Na zasadach dotychczasowych wypłaca się również emerytury lub renty osobom, o których mowa w art. 2 i 3, jeżeli przekazały gospodarstwa rolne do dnia 31 grudnia 1989 r.

Art. 5. Wnioski osób, które na podstawie przepisów dotychczasowych nie odpowiadały warunkom wymaganym do przyznania emerytury lub renty, podlegają na ich żądanie ponownemu rozpatrzeniu, jeżeli osoby te odpowiadają warunkom do uzyskania świadczeń obowiązującym od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 6. Właścicielom budynków znajdujących się na działce gruntu, która wchodziła w skład gospodarstwa rolnego przekazanego Państwu na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1983 r., przysługuje nieodpłatnie na własność działka gruntu, na której te budynki zostały wzniesione. Z własnością wyłączonej nieruchomości jest związana służebność gruntowa w zakresie niezbędnym do korzystania z niej. O przeniesieniu własności działki, jej wielkości oraz o ustanowieniu służebności orzeka terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej stopnia podstawowego.

Art. 7. Pozostałe do realizacji raty podwyżek emerytur i rent, określone przepisami wydanymi na podstawie upoważnienia przewidzianego w art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 268, z 1984 r. Nr 52, poz. 269, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1988 r. Nr 19, poz. 132), realizuje się jednorazowo od dnia 1 marca 1989 r.

Art. 8. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. Nr 52, poz. 268, z 1986 r. Nr 46, poz. 225, z 1988 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1989 r. Nr 7, poz. 45) w art. 1 w ust. 2 wyrazy „0,5 ha” zastępuje się wyrazami „1 ha”.

Art. 9. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1989 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 9 i art. 8, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

54

USTAWA

z dnia 24 lutego 1989 r.

o Funduszu Socjalnym Wsi.

Art. 1. 1. Tworzy się Fundusz Socjalny Wsi, zwany dalej „Funduszem”.

2. Fundusz składa się z funduszy terenowych tworzonych w gminach i miastach, a w miastach podzielonych na dzielnice — w dzielnicach, oraz funduszu centralnego.

3. Jeżeli w mieście i sąsiadującej z nim gminie działa wspólna rada narodowa, tworzy się jeden fundusz terenowy.

4. Fundusz jest przeznaczony na zaspokajanie potrzeb socjalno-bytowych rolników i członków ich rodzin, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin, oraz osób korzystających z tego ubezpieczenia, a także na dofinansowanie innych celów społecznych, określonych w ustawie.

Art. 2. 1. Dochodami funduszy terenowych są:

- 1) wpłaty podmiotów gospodarczych prowadzących skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów, dokonywane w ciężar kosztów, w wysokości co najmniej 0,5% wartości skupionych produktów,
- 2) dobrowolne wpłaty organizacji społeczno-zawodowych rolników i ich jednostek gospodarczych oraz innych osób prawnych i osób fizycznych,
- 3) dotacje budżetowe,
- 4) środki przekazywane przez rady narodowe,
- 5) zysk z imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, organizowanych na rzecz funduszy,
- 6) nadwyżki wpływów z gier liczbowych, w części określonej w ich regulaminach,
- 7) inne wpłaty i darowizny.

2. Upoważnia się Radę Ministrów do podejmowania decyzji o podwyższeniu odpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 3. 1. Środki funduszy terenowych są przeznaczane na realizację na terenie jednostek podziału terytorialnego określonych w art. 1 ust. 2 i 3 celów, o których mowa w art. 1 ust. 4, w tym na:

- 1) dofinansowywanie kosztów wypoczynku,
- 2) dofinansowywanie kosztów żywienia dzieci w szkołach,
- 3) pomoc finansową na działalność kulturalną,
- 4) upowszechnianie oświaty zdrowotnej i kultury fizycznej,
- 5) dofinansowywanie kosztów zorganizowanych form opieki nad dziećmi,
- 6) pomoc finansową lub rzeczową dla osób określonych w art. 1 ust. 4, będących w trudnej sytuacji materialnej,
- 7) dofinansowywanie kosztów budowy i modernizacji obiektów ochrony zdrowia dla rolników, w szczególności ośrodków zdrowia, sanatoriów, domów wczasowych i domów rencisty,
- 8) finansowanie innych celów socjalno-bytowych.

2. Część środków funduszy terenowych z wpłat, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, podlega przekazaniu na fundusz centralny, w wysokości określonej w ustawie.

Art. 4. Podmioty gospodarcze, prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów, z wyłączeniem obrotu wewnętrznego pomiędzy tymi podmiotami, są obowiązane dokonywać kwartalnie wpłat, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, na rachunek właściwego funduszu terenowego według siedziby lub miejsca zamieszkania producenta, w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, na podstawie danych zawartych w urzędzeniach księgowych.

Art. 5. 1. Środkami funduszu terenowego dysponuje rada narodowa.

2. Rada narodowa uchwała rzeczowy i finansowy plan funduszu, po zasięgnięciu opinii właściwego gminnego związku rolników, kółek i organizacji rolniczych.

3. Projekt planu, o którym mowa w ust. 2, opracowuje i przedstawia radzie narodowej terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego.

4. Plan finansowy funduszu obejmuje wszystkie źródła przychodów i kierunki wydatków, określone w ustawie.

Art. 6. 1. Środkami funduszu terenowego administruje terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego, zwany dalej „terenowym organem administracji państwowej”.

2. Środki funduszu są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym terenowego organu administracji państwowej i wydatkowane zgodnie z uchwalonym przez radę narodową planem finansowym.

3. Terenowy organ administracji państwowej opracowuje i przedstawia radzie narodowej, do zatwierdzenia, roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego funduszu.

Art. 7. Rada narodowa może upoważnić terenowy organ administracji państwowej do przekazania właściwemu gminnemu związkowi rolników, kółek i organizacji rolniczych niektórych uprawnień tego organu w zakresie administrowania środkami funduszu terenowego, zwłaszcza dokonywania wydatków na określone cele, objęte planem finansowym, uchwalonym przez radę narodową.

Art. 8. 1. Dochodami funduszu centralnego są:

- 1) 15% wpływów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1,
- 2) inne wpłaty i darowizny.

2. Środki funduszu centralnego są przeznaczone na dofinansowanie funduszy terenowych oraz celów, o których mowa w art. 3, o zasięgu ponadlokalnym.

3. Środkami funduszu centralnego dysponuje Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.

4. Środki funduszu centralnego są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.

5. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są przekazywane przez właściwy terenowy organ administracji państwowej na rachunek funduszu centralnego, w terminie 10 dni po upływie terminu, o którym mowa w art. 4.

6. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych przedstawia Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej roczne sprawozdanie z działalności funduszu centralnego.

Art. 9. Środki Funduszu nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym przechodzą na rok następny.

Art. 10. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy prawa budżetowego o gospodarowaniu funduszami celowymi.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

55

USTAWA

z dnia 24 lutego 1989 r.

o zmianie ustawy o scalaniu gruntów.

Art. 1. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„ustawa o scalaniu i wymianie gruntów.”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozlogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu.”;

3) w art. 2:

a) w ust. 1 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje wyrazy „grunty te tworzą obszar scalenia.”;

b) w ust. 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „albo wyrażenia zgody na dokonanie rozliczenia wartości zabudowań w gotówce bądź w innej formie.”;

4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Scalenie gruntów przeprowadza na koszt Skarbu Państwa terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami rolnymi stopnia podstawowego, zwany dalej „terenowym organem administracji państwowej”.

2. Postępowanie scaleniowe może być wszczęte na wniosek większości właścicieli gospodarstw rolnych, położonych na projektowanym obszarze scalenia, lub na wniosek właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni projektowanego obszaru scalenia.

3. Odmowa wszczęcia postępowania scaleniowego następuje w drodze decyzji terenowego organu administracji państwowej.”;

5) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Postępowanie scaleniowe może być wszczęte z urzędu po uprzednim uzyskaniu opinii rady sołeckiej, a także działających na terenie danej wsi społeczno-zawodowych organizacji rolników, jeżeli:

1) grunty Państwowego Funduszu Ziemi, których powierzchnia przekracza 10% projektowanego obszaru scalenia, nie mogą być racjonalnie zagospodarowane bez scalenia,

2) ukształtowanie rozlogów gruntów na projektowanym obszarze scalenia wskutek działalności przemysłowej, przebiegu istniejących lub budowanych dróg publicznych, kolei, rurociągów naziemnych oraz zbiorników wodnych lub urządzeń melioracji wodnych zostało lub zostanie znacznie pogorszone,

3) o scalenie wystąpi z wnioskiem osoba, której grunty wymagają poprawienia rozlogu, a jednocześnie scalenie to nie pogorszy warunków gospodarowania innym uczestnikom postępowania.”;

6) po art. 3a dodaje się art. 3b w brzmieniu:

„Art. 3b. 1. Jeżeli do racjonalnego ukształtowania rozlogów gruntów należących do jednostek gospodarki społecznej, rolników indywidualnych lub do Państwowego Funduszu Ziemi zachodzi potrzeba zmiany ich położenia w drodze wzajemnej wymiany, wymiana taka może być dokonana na zgodny wniosek właścicieli (zarządców, użytkowników) tych gruntów, a w przypadku gruntów Państwowego Funduszu Ziemi — za zgodą terenowego organu administracji państwowej. Wymianą mogą być objęte również grunty z zabudowaniami.

2. Wymianą mogą być objęte grunty położone na terenie jednej lub kilku gmin.

3. W przypadku wymiany gruntów z zabudowaniami wartość budynków określa

się według szacunkowych norm ubezpieczeniowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, chyba że strony uzgodnią inne zasady rozliczeń.

4. Przepisy art. 2 ust. 2 oraz art. 3 ust. 1 i 3 mają zastosowanie również przy wymianie gruntów.”;

7) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Jeżeli postępowaniem scaleniowym lub wymiennym mają być objęte grunty położone na terenie dwóch lub więcej gmin, właściwy do prowadzenia postępowania jest terenowy organ administracji państwowej, na którego terenie działania posiada grunty największa liczba uczestników postępowania, a w razie równej ich liczby — terenowy organ administracji państwowej, na którego terenie działania znajduje się największy obszar gruntów obejmowanych scaleniem lub wymianą.”;

8) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Wszczęcie postępowania scaleniowego lub wymiennego następuje w drodze postanowienia terenowego organu administracji państwowej.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego w szczególności powinno zawierać:

- 1) określenie granic i powierzchni obszaru scalenia lub wymiany gruntów,
- 2) wykaz uczestników scalenia lub wymiany gruntów,
- 3) przewidywany termin zakończenia prac scaleniowych lub wymiennych.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego odczytuje się na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej, a ponadto wywiesza się je na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicach ogłoszeń we wsiach, których grunty tworzą obszar scalenia.

4. Z chwilą upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego uważa się za doręczone wszystkim uczestnikom scalenia.

5. Postanowienie o wszczęciu postępowania wymiennego doręcza się uczestnikom wymiany na piśmie.

6. Na postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego służy zażalenie.”;

9) w art. 6 ust. 4—7 otrzymują brzmienie:

„4. Wysokość dopłat ustala się według cen przyjętych przy szacowaniu gruntów objętych scaleniem lub wymianą.

5. Dopłaty uczestnikom scalenia są wypłacane ze środków budżetu terenowego rady narodowej stopnia podstawowego jednorazowo, w terminie dwóch miesięcy po zakończeniu scalenia.

6. Uczestnik scalenia zobowiązany do dopłaty uiszcza ją w terminie dwóch miesięcy po zakończeniu scalenia, na rachunek budżetu rady narodowej stopnia podstawowego. Na wniosek zainteresowanego właściwy bank może udzielić na ten cel kredytu w wysokości nie przekraczającej 90% kwoty dopłaty; kredyt ten podlega spłacie w równych ratach półrocznych przez okres 10 lat od wydania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia i jest oprocentowany w takiej samej wysokości jak kredyt na zakup nieruchomości rolnych.

7. Dopłaty między uczestnikami wymiany są regulowane bezpośrednio, z tym że uczestnikowi wymiany zobowiązanemu do dopłaty właściwy bank może udzielić na ten cel kredytu w wysokości i na zasadach określonych w ust. 6.”;

10) art. 7—10 otrzymują brzmienie:

„Art. 7. 1. Jeżeli liczba uczestników scalenia przekracza 10 osób, postępowanie scaleniowe prowadzi się z udziałem rady uczestników scalenia w składzie 3—12 osób, jako społecznego organu doradczego, wybieranego i odwoływanego przez uczestników scalenia z każdej wsi objętej scaleniem.

2. Rada uczestników scalenia jest wybierana na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej.

3. W razie niedokonania wyboru rady uczestników scalenia w terminie określonym przez terenowy organ administracji państwowej, funkcję tej rady sprawuje powołany postanowieniem tego organu zespół, w skład którego wchodzi rada sołecka, sołtys wsi, przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia oraz przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników; w przypadku gdy postępowaniem scaleniowym objęto grunty więcej niż jednej wsi, w skład zespołu wchodzi sołtysi tych wsi, przedstawiciele rad sołeckich po jednym z każdej wsi, przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia oraz przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników.

Art. 8. 1. Grunty objęte scaleniem szacuje oraz opracowuje projekt scalenia upoważniony przez terenowy organ administracji państwowej geodeta-projektant scalenia, przy udziale powołanej przez ten organ komisji pełniącej funkcje doradcze. W skład komisji wchodzi:

- 1) wszyscy uczestnicy scalenia, a jeśli liczba uczestników jest większa niż 10 osób — rada uczestników scalenia,
- 2) przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników,
- 3) przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia,
- 4) przedstawiciel terenowego organu administracji państwowej, na którego

terenie działania są położone grunty objęte scaleniem.

2. Komisja wybiera przewodniczącego spośród swoich członków.
3. Terenowy organ administracji państwowej, na wniosek komisji, może powołać do jej składu rzeczoznawców.
4. Grunty objęte wymianą szacują wszyscy uczestnicy wymiany według zasad określonych w art. 9 ust. 2—4, chyba że określą inne zasady szacowania, natomiast projekt wymiany opracowuje upoważniony przez terenowy organ administracji państwowej geodeta, przy udziale wszystkich uczestników wymiany.

Art. 9. 1. Uczestnicy scalenia, w drodze uchwały, określają zasady szacunku gruntów. Jeżeli jednak terenowy organ administracji państwowej w drodze postanowienia uzna, że szacunek ten byłby sprzeczny ze słusznym interesem uczestnika, stosuje się przepis ust. 2.

2. W razie nieokreślenia zasad szacunku przez uczestników scalenia, szacunku gruntów dokonuje się na podstawie cen obowiązujących przy sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych, z uwzględnieniem położenia gruntów na obszarze scalenia oraz ich przydatności rolniczej i funkcji terenu wynikającej z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
3. Wartość szacunkową lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych stanowi wartość szacunkowa gruntów, obliczona na podstawie szacunku wykonanego w sposób określony w ust. 1 lub 2, oraz wartość drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów, ustalona przez rzeczoznawcę z zastosowaniem przepisów o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych.
4. Jeżeli scaleniem zostały objęte grunty leśne o takiej wartości, z drzewostanami o jednakowych elementach szacunkowych, można zaniechać szacowania drzewostanów.

Art. 10. 1. Wyniki oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych ogłasza się na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej, a następnie udostępnia się je do publicznego wglądu na okres 7 dni we wsiach objętych scalaniem.

2. Na zebraniu, o którym mowa w ust. 1, oraz w okresie wyłożenia wyników oszacowania gruntów do publicznego wglądu, uczestnicy scalenia mogą wnieść zastrzeżenia do dokonanego szacunku.
3. Zastrzeżenia do szacunku gruntów bada komisja, o której mowa w art. 8 ust. 1, która z wynikami swoich ustaleń zapoznaje uczestników scalenia na zebraniu

zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej. W razie utrzymywania się zastrzeżeń do szacunku gruntów, uczestnicy scalenia mogą na tym zebraniu powołać dodatkowy zespół, składający się z osób nie zainteresowanych, który przedstawi swoją opinię.”;

11) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Zgodę na dokonany szacunek gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych uczestnicy scalenia wyrażają w formie uchwały.

2. Uchwały, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 9 ust. 1, są podejmowane na zebraniu zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej. Zebraniu przewodniczy przedstawiciel tego organu. Uchwały zapadają większością trzech czwartych głosów w obecności co najmniej połowy liczby uczestników scalenia. W razie niepodjęcia uchwały na zebraniu zwołanym w pierwszym terminie, za ważną uważa się uchwałę podjętą większością trzech czwartych głosów uczestników scalenia obecnych na zebraniu zwołanym w drugim terminie.

3. Każdemu uczestnikowi postępowania scaleniowego przysługuje jeden głos.

4. W razie niepodjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, terenowy organ administracji państwowej, po rozpatrzeniu zgłoszonych zastrzeżeń, zasięgnięciu opinii rzeczoznawców oraz wprowadzeniu ewentualnych zmian, akceptuje szacunek gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych w drodze postanowienia; przepis art. 10 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Na postanowienie służy zażalenie.

5. Dowodem jednomyślnego oszacowania gruntów przez uczestników wymiany lub ich zgody na dokonany przez rzeczoznawców szacunek lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych są ich pisemne oświadczenia.

6. W razie braku zgody wszystkich uczestników wymiany na dokonany szacunek, postępowanie wymienne ulega umorzeniu.”;

12) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. W zamian za objęte scaleniem lub wymianą lasy i grunty leśne oraz sady, ogrody, chmielniki i inne uprawy specjalne wydziela się użytki możliwie tego samego rodzaju i tej samej jakości. Jeżeli nie jest to możliwe, wydziela się inne użytki i stosuje dopłatę pieniężną, odpowiadającą różnicy wartości drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów. Za zgodą uczestnika scalenia lub wymiany

- można wydzielić inne użytki odpowiadające wartości dopłaty.
2. Przy zachowaniu wartości gruntów sprzed scalenia, bez zgody uczestnika scalenia, różnica powierzchni wydzielonych mu gruntów w stosunku do powierzchni gruntów objętych scaleniem nie może przekraczać:
- 1) 20% powierzchni gruntów objętych scaleniem,
 - 2) 10% dotychczas posiadanych gruntów o szczególnie wysokiej przydatności rolniczej lub gruntów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze.";
- 13) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Grunty niezbędne na cele miejscowej użyteczności publicznej, budownictwa mieszkaniowego, pod ulice i drogi publiczne oraz pod wykonane i utrzymywane na koszt Państwa albo przewidziane do takiego wykonania i utrzymywania urządzenia melioracji wodnych można wydzielać z gruntów Państwowego Funduszu Ziemi, uwzględniając uzasadnione interesy osób korzystających z tych gruntów.";
- 14) w art. 18:
- a) w ust. 1 wyrazy „naczelnika gminy” zastępuje się wyrazami „terenowego organu administracji państwowej”, po wyrazie „scaleniowego” dodaje się wyrazy „lub wymiennego”, a po wyrazach „składa się do” dodaje się wyraz „istniejącego”,
 - b) w ust. 2 po wyrazie „scaleniowego” dodaje się wyrazy „lub wymiennego”, a wyrazy „naczelnika gminy” zastępuje się wyrazami „terenowego organu administracji państwowej”;
- 15) art. 19 skreśla się;
- 16) art. 20 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 20. 1. Projekt scalenia lub wymiany gruntów powinien uwzględniać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
2. Przy sporządzaniu projektu scalenia gruntów biorą udział, z głosem doradczym, członkowie komisji, o której mowa w art. 8 ust. 1.”;
- 17) w art. 21:
- a) ust. 1 oznacza się jako ust. 2,
 - b) ust. 2 oznacza się jako ust. 1, z tym że wyrazy „Projekt scalenia gruntów określa warunki objęcia w posiadanie wydzielonych gruntów, z uwzględnieniem następujących zasad” zastępuje się wyrazami „Projekt scalenia lub wymiany gruntów określa proponowane granice wydzielonych gruntów oraz następujące zasady obejmowania tych gruntów w posiadanie.”;
- 18) art. 22 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 22. 1. Uczestnicy scalenia, w terminie 14 dni od dnia okazania projektu scalenia gruntów, mogą zgłaszać na piśmie terenowemu organowi administracji państwowej zastrzeżenia do tego projektu.
2. Zastrzeżenia do projektu scalenia gruntów rozpatruje terenowy organ administracji państwowej, po zasięgnięciu opinii komisji, o której mowa w art. 8 ust. 1.”;
- 19) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:
- „Art. 22a. 1. Opiniowanie zastrzeżeń do projektu scalenia gruntów przez komisję, o której mowa w art. 8 ust. 1, odbywa się w obecności zainteresowanych uczestników scalenia oraz przynajmniej połowy liczby członków komisji.
2. W razie potrzeby komisja lub upoważnieni przez nią członkowie dokonują oględzin.
3. O terminie i miejscu posiedzenia komisji oraz dokonywania oględzin powiadamia się zainteresowanych uczestników scalenia na piśmie lub w inny sposób przyjęty w danej miejscowości co najmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem.
4. Nieobecność zainteresowanych uczestników scalenia na posiedzeniu komisji lub przy dokonywaniu przez nią oględzin nie ma wpływu na przebieg jej czynności, jeżeli zainteresowani uczestnicy zostali prawidłowo zawiadomieni i wezwani do udziału w tych czynnościach.”;
- 20) w art. 23 po wyrazach „i okazania” dodaje się wyraz „zainteresowanym”;
- 21) art. 24 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 24. 1. Projekt scalenia gruntów może być zatwierdzony, jeżeli po jego okazaniu, o którym mowa w art. 21 ust. 2 i w art. 23, większość uczestników scalenia nie zgłosiła do niego zastrzeżeń.
2. Projekt wymiany gruntów może być zatwierdzony, jeżeli po jego okazaniu, o którym mowa w art. 21 ust. 2, wszyscy uczestnicy wymiany przyjęli go bez zastrzeżeń.
3. Projekt scalenia lub wymiany gruntów zatwierdza, w drodze decyzji, terenowy organ administracji państwowej.
4. Decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, poza wymogami określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, powinna określać:
- 1) obszar scalenia lub wymiany gruntów,
 - 2) terminy i zasady objęcia w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia lub wymiany oraz sposoby rozliczeń, o których mowa w art. 2 ust. 3, art. 6, art. 11 ust. 1 oraz w art. 21 ust. 1.”;
- 22) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:
- „Art. 24a. 1. Decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów podaje się do wiadomości przez jej odczytanie na zebraniu uczestników scalenia, a ponadto

- przez jej wywieszenie na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone scalane grunty, oraz na tablicach ogłoszeń we wsiach wchodzących w obszar scalenia.
2. Z chwilą upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów uważa się za doręczoną wszystkim uczestnikom scalenia.
 3. Decyzję o zatwierdzeniu projektu wymiany gruntów doręcza się uczestnikom wymiany na piśmie.”;
- 23) art. 25 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 25. 1. Decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stanowi tytuł do ujawnienia nowego stanu prawnego w księgach wieczystych i podstawę do wprowadzenia uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych im gruntów. Decyzja ta nie narusza praw osób trzecich do gruntów wydzielonych w zamian za grunty posiadane przed scaleniem lub wymianą.
2. Obciążenia wpisane do ksiąg wieczystych przenosi się z gruntów poddanych scaleniu lub wymianie na grunty wydzielone w wyniku scalenia lub wymiany.”;
- 24) w art. 26 wyrazy „naczelnika gminy” zastępuje się wyrazami „terenowy organ administracji państwowej”;
- 25) art. 27 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 27. O terminach zebrań uczestników scalenia, o wyłożeniu do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych, o terminie okazania projektu scalenia gruntów — terenowy organ administracji państwowej zawiadamia uczestników postępowania przez obwieszczenie lub w inny, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłaszania.”;
- 26) po art. 27 dodaje się art. 27a i 27b w brzmieniu:
 „Art. 27a. W razie uniemożliwienia objęcia nowo wydzielonych gruntów w posiadanie albo niedotrzymywania terminów i zasad spłat należności ustalonych w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- Art. 27b. W sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.”;
- 27) w art. 31 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 „3) uczestniku scalenia lub wymiany — rozumie się przez to właściciela bądź samoistnego posiadacza albo zarządcę lub użytkownika gruntu położonego na obszarze scalenia lub wymiany”;
- 28) w art. 6 ust. 1 i 3, art. 12, art. 15, art. 16 i art. 21 ust. 2 po wyrazie „scalenie”, użytym w odpowiednim przypadku, dodaje się wyrazy „lub wymiana”, użyte w odpowiednim przypadku.
- Art. 2.** W ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 11, poz. 67, z 1962 r. Nr 39, poz. 169, z 1968 r. Nr 3, poz. 13 oraz z 1982 r. Nr 11, poz. 80) art. 1 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 1. 1. Prowadzone dotychczas księgi wieczyste, założone przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, tracą moc prawną i podlegają zamknięciu z chwilą podjęcia ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.
2. Księgi wieczyste założone po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą gruntów nie tracą mocy prawnej, jeżeli uwidoczniiony w nich stan jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów.”
- Art. 3.** Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zakończonych do tego czasu decyzją ostateczną stosuje się przepisy dotychczasowe.
- Art. 4.** Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.
- Art. 5.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.
- Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*
 Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

56

USTAWA

z dnia 24 lutego 1989 r.

o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego.

- Art. 1.** W ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 17, poz. 71, z 1963 r. Nr 28, poz. 168, z 1968 r. Nr 3, poz. 6 i z 1971 r. Nr 27, poz. 250) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
 „o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu

Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnej.”;

2) tytuł rozdziału I otrzymuje brzmienie:
„Sprzedaż nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi.”;

3) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Nabywcami nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi, zwanych dalej „nieruchomościami”, mogą być:

- 1) osoby fizyczne,
 - 2) spółdzielcze, społeczne oraz inne organizacje prowadzące działalność rolniczą.
2. Osoba fizyczna może nabyć nieruchomość, jeżeli:

- 1) odpowiada warunkom wymaganym do nabycia własności nieruchomości rolnych w drodze przeniesienia własności,
- 2) w wyniku nabycia nieruchomości sama przez się bądź wraz z nieruchomością stanowiącymi już własność nabywcy utworzy gospodarstwo rolne zdolne do towarowej produkcji rolnej — stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego.”;

4) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

„Art. 1a. Nabywcami nieruchomości będących w

użytkowaniu spółdzielczych i społecznych organizacji prowadzących działalność rolniczą mogą być w pierwszej kolejności ich użytkownicy.”;

5) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Przedmiotem sprzedaży mogą być wyłącznie nieruchomości objęte wykazem sporządzonym przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, podanym do publicznej wiadomości.

2. Nieruchomości objęte wykazem nie mogą być z niego wyłączone, chyba że konieczność taka wynika z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.”;

6) dodaje się art. 3 w brzmieniu:

„Art. 3. 1. Cenę jednego hektara gruntu ustala się mnożąc cenę jednego kwintala żyta stanowiącą podstawę do naliczania podatku rolnego przez stawkę szacunkową jednego hektara.

2. Stawkę szacunkową ustala się uwzględniając rodzaj i klasę gruntu, określone w ewidencji gruntów, oraz okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym w następujący sposób:

1) dla gruntu ornego:

Okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe (w kwintalach żyta) 1 ha gruntu ornego klasy:								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIZ
I	145	132	118	100	80	60	35	15	8
II	126	115	103	86	70	52	30	12	5
III	110	100	90	75	60	45	25	10	1
IV	94	85	76	64	50	38	20	6	1

2) dla użytku zielonego:

Okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe (w kwintalach żyta) 1 ha użytku zielonego klasy:						
	I	II	III	IV	V	VI	VIZ
I	145	118	93	67	35	13	5
II	126	103	80	58	30	10	3
III	110	90	70	50	25	8	1
IV	94	76	60	43	20	5	1

3. Cenę gruntu pod budynkami ustala się z zastosowaniem stawek wynikających z ust. 2.

4. Cenę gruntu określonego w ewidencji gruntów jako: leśny, zadrzewiony lub zakrzewiony ustala się przyjmując 50% ceny gruntu ornego klasy VI.

5. Cenę gruntu pod wodami nadającymi się do chowu lub hodowli ryb ustala się według ceny gruntu pod tymi wodami, powiększonej o wartość urządzeń.

6. Cenę gruntu pod ciekami wodnymi naturalnymi lub sztucznymi, zaliczonymi do

urządzeń melioracji wodnych szczególnych, oraz gruntu pod wodami nie nadającymi się do chowu ryb, a także nieużytków ustala się przyjmując 50% ceny użytku zielonego klasy VI.

7. Wartość drzewostanów leśnych ustala się według cen obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym.

8. Wartość innych drzewostanów ustala się stosując odpowiednio ceny, o których mowa w ust. 7.

9. Wartość plantacji kultur wieloletnich oraz upraw i zasiewów ustala się według za-

sad określonych w przepisach o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

10. Cenę budynku ustala się:

- 1) według szacunkowych norm ubezpieczeniowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń,
- 2) w granicach wartości rozbiórkowej materiałów — w razie zużycia budynku co najmniej w 70%.";

7) dodaje się art. 4 w brzmieniu:

„Art. 4. 1. Jeżeli ceny gruntów ustalone według zasad, o których mowa w art. 3 ust. 1, znacznie odbiegają od cen stosowanych w obrocie między rolnikami, właściwa rada narodowa stopnia podstawowego może w drodze uchwały odpowiednio obniżać lub podwyższać cenę gruntów położonych na terenie jej właściwości lub jego części.

2. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, w indywidualnych wypadkach zasługujących na uwzględnienie z przyczyn społeczno-gospodarczych, może obniżyć cenę gruntu — w tym także wraz z częściami składowymi — do 50%; dalsza obniżka może nastąpić za zgodą terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki ziemią stopnia wojewódzkiego.";

8) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Kandydatów na nabywców nieruchomości ustala w drodze decyzji terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego po zasięgnięciu opinii kółka rolniczego, a jeśli w danej miejscowości nie ma takiej organizacji — właściwego gminnego związku rolników, kółek i organizacji rolniczych. Opinia ta nie jest wymagana, jeżeli o nabycie ubiega się:

- 1) dzierżawca lub współwłaściciel, któremu przysługuje prawo pierwokupu,
- 2) spółdzielcza, społeczna lub inna organizacja użytkująca tę nieruchomość.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna określać nie dłuższy niż 3-miesięczny termin do zawarcia umowy. Termin ten jest liczony od dnia upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego, a w razie wniesienia skargi do sądu — od daty doręczenia orzeczenia przez sąd. W uzasadnionych wypadkach termin ten może być przedłużony przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego; w przeciwnym razie organ ten stwierdza wygaśnięcie decyzji jako bezprzedmiotowej.";

9) dodaje się art. 5a—5c w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Nabywca nieruchomości ustalony w drodze decyzji płaci jednorazowo 20% ceny przy zawarciu umowy sprzedaży, resztę zaś spłaca w półrocznych ratach w okresie:

- 1) 30 lat — za nieruchomość nabywaną na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego,
- 2) 20 lat — za nieruchomość nabywaną na powiększenie gospodarstwa rolnego,

poczynając od następnego roku kalendarzowego po upływie okresu karencji w spłacie ceny.

2. Okres karencji w spłacie ceny wynosi:

- 1) 6 lat dla młodych rolników lub młodych małżeństw oraz dla nowo powstałych rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- 2) 5 lat dla nabywców nieruchomości, którzy nabywają nieruchomość bez zabudowań lub z zabudowaniami wymagającymi kapitalnego remontu,
- 3) 3 lata dla pozostałych nabywców.

3. Jeżeli nabywcą nieruchomości jest młody rolnik lub młode małżeństwo albo nowo powstała rolnicza spółdzielnia produkcyjna, jednorazowa wpłata przy zawarciu umowy sprzedaży wynosi 5% ceny; reszta ceny jest spłacana w terminach i ratach określonych w ust. 1.

4. Za młodego rolnika uważa się nabywcę, który nie przekroczył 35 lat życia, a jeśli chodzi o młode małżeństwo, gdy jeden ze współmałżonków nie przekroczył 35 lat życia. Za nowo powstałą rolniczą spółdzielnię produkcyjną uważa się jednostkę w okresie 5 lat jej działalności od daty zarejestrowania.

5. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego w wypadkach uzasadnionych względami społeczno-gospodarczymi może w drodze decyzji:

- 1) zwolnić całkowicie lub częściowo od dokonania jednorazowej wpłaty wymaganej przy zawarciu umowy sprzedaży, przy czym nabywca zwolnioną część ceny płaci w ratach i terminach określonych w ust. 1,
- 2) przedłużyć okres spłaty rat do 40 lat oraz okres karencji do 7 lat.

6. Oprocentowanie nie spłaconej części ceny ustala się w wysokości 5% w stosunku rocznym. W indywidualnych wypadkach uzasadnionych względami społeczno-gospodarczymi terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego może obniżyć wysokość oprocentowania o 2%.

7. W razie zapłaty całej ceny przy zawarciu umowy sprzedaży, stosuje się bonifikatę w wysokości 30% ceny, a jeżeli nabywcą jest młody rolnik lub młode małżeństwo — w wysokości 50%.
8. W razie zapłaty całej ceny w okresie karencji, stosuje się bonifikatę w wysokości 25% ceny.
9. W razie przedterminowej spłaty rat stosuje się bonifikatę w wysokości:
- 1) 20% spłaty, jeżeli wynosi ona jednoznaczowo co najmniej 12 rat,
 - 2) 15% spłaty, jeżeli wynosi ona jednoznaczowo co najmniej 9 rat,
 - 3) 10% spłaty, jeżeli wynosi ona jednoznaczowo co najmniej 6 rat.
10. Odsetki za zwłokę w płatności wynoszą 0,5% za każdy rozpoczęty miesiąc, nie więcej jednak niż 20% nie spłaconej w terminie raty.
11. W szczególnie uzasadnionych wypadkach terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, na wniosek banku spółdzielczego, może odroczyć na okres do lat 5 spłatę wymaganych rat bez pobierania odsetek.
- Art. 5b. Decyzja, o której mowa w art. 5 ust. 1, stanowi podstawę do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.
- Art. 5c. 1. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego może przeznaczyć nieruchomość do sprzedaży w drodze przetargu.
2. W wypadku przysługującego prawa pierwokupu nieruchomości przepis ust. 1 stosuje się, jeśli osoba, której prawo to przysługuje, nie złoży w ciągu miesiąca od daty powiadomienia jej przez organ określony w ust. 1 oświadczenia na piśmie, że z prawa tego chce skorzystać.
3. Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu nie może być niższa od ceny ustalonej według zasad określonych w art. 3.
4. W przetargu mogą brać udział osoby spełniające warunki do nabycia nieruchomości rolnych, które wpłaciły co najmniej w przeddzień przetargu wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej nieruchomości.
5. Przetarg przeprowadza przedstawiciel organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, z udziałem:
- 1) przedstawiciela kółka rolniczego, a jeżeli w danej miejscowości nie ma takiej organizacji — gminnego związku rolników, kółek i organizacji rolniczych,
 - 2) przedstawiciela banku spółdzielczego.
6. W drodze przetargu wyłania się kandydata na nabywcę nieruchomości. Kandydatem tym jest osoba, która zaoferowała najwyższą cenę.
7. Protokół z przetargu powinien określać nie dłuższy niż 3-miesięczny termin zawarcia umowy sprzedaży. Przepis art. 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio. W razie niezawarcia umowy w tym terminie, osobie wymienionej w ust. 6 przysługuje roszczenie przeciwko Skarbowi Państwa o zawarcie umowy.
8. Kandydat na nabywcę jest obowiązany uiścić cenę nabycia najpóźniej przy zawarciu aktu notarialnego.
9. Kandydat na nabywcę, który w terminie określonym w ust. 7 nie przystąpił do zawarcia umowy sprzedaży, traci złożone wadium.
10. Uczestnikom przetargu, których nie ustalono kandydatami na nabywców, zwraca się wadium.;
- 10) art. 6 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 6. 1. Sprzedaż nieruchomości w imieniu Skarbu Państwa prowadzą banki spółdzielcze.
2. Sprzedaż nieruchomości następuje w formie aktu notarialnego.”;
- 11) w art. 7 w ust. 2 wyraz „sąd” zastępuje się wyrazami „państwowe biuro notarialne”, a wyrazy „Banku Rolnego” zastępuje się wyrazami „banku spółdzielczego”;
- 12) dodaje się art. 7a—7c w brzmieniu:
- „Art. 7a. Należności za sprzedane nieruchomości, po potrąceniu prowizji należnej bankowi spółdzielczemu, stanowią dochód budżetu rady narodowej stopnia podstawowego właściwej dla położenia nieruchomości.
- Art. 7b. Za czynności związane ze sprzedażą nieruchomości bank spółdzielczy pobiera prowizję w wysokości 5% ceny sprzedaży oraz wpływy z oprocentowania nie spłaconej części ceny, o których mowa w art. 5a ust. 6.
- Art. 7c. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.”;
- 13) art. 8 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 8. Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej określa szczegółowy tryb sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi.”;
- 14) w art. 9 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. O przejęciu nieruchomości rolnych na własność Państwa orzeka terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, a o przejęciu nieruchomości leśnych — dyrektor okręgowego zarządu lasów państwowych. O uznaniu służebności za niezbędne orzeka organ właściwy do wydania decyzji o przejęciu nieruchomości na własność Państwa.”

Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc, z zastrzeżeniem ust. 2, zarządzenia terenowych organów administracji państwowej o własności ogólnej stopnia podstawowego o podwyższeniu lub obniżeniu ceny nieruchomości, wymienione w wykazach aktów prawa miejscowego, wydanych na podstawie art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1988 r. Nr 26, poz. 183).

2. W sprawach, w których zapadły decyzje ostateczne o ustaleniu kandydata na nabywcę nieruchomości przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 3. Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki

Zywnościowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

57

USTAWA

z dnia 24 lutego 1989 r.

o niektórych warunkach konsolidacji gospodarki narodowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Art. 1. 1. Na terenie województwa lub jego części albo w odniesieniu do określonego podmiotu gospodarczego, w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, mogą być wprowadzone na czas określony szczególnie warunki gospodarowania oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych w celu sprawdzenia nowych rozwiązań techniczno-organizacyjnych i ekonomicznych (eksperyment gospodarczy).

2. Akt określający warunki eksperymentu gospodarczego może w wyjątkowych, gospodarczo uzasadnionych przypadkach i w zakresie określonym w ust. 1 wprowadzać rozwiązania odmienne od przewidzianych w ogólnie obowiązujących odpowiednich przepisach ustawowych. W takich przypadkach przepisów ogólnie obowiązujących nie stosuje się w zakresie objętym odmiennością rozwiązań zawartych w akcie określającym warunki eksperymentu.

3. Akt, o którym mowa w ust. 2, nie może naruszać przepisów dotyczących praw osób trzecich.

Art. 2. Aktem określającym warunki eksperymentu gospodarczego jest:

- 1) w odniesieniu do terenu województwa lub jego części — rozporządzenie Rady Ministrów, wydane na wniosek właściwej wojewódzkiej rady narodowej,
- 2) w odniesieniu do określonego podmiotu gospodarczego — umowa między tym podmiotem a ministrem właściwym ze względu na przedmiot działalności podmiotu gospodarczego lub ze względu na przedmiot umowy. Umowę zawiera się za zgodą Rady Ministrów.

Art. 3. Składniki majątkowe mienia państwowego mogą być oddane osobom prawnym lub fizycznym do korzystania z nich, w formie przewidzianej w prawie cywilnym, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 4. 1. W celu przyspieszenia procesów demopolizacyjnych i rozwoju konkurencyjności, lepszego wy-

korzystania środków produkcji oraz poprawy efektywności gospodarki, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić:

- 1) szczególne warunki podziału, łączenia lub likwidacji przedsiębiorstw państwowych,
- 2) szczególne zasady przyspieszonego postępowania w sprawie poprawy gospodarki przedsiębiorstwa państwowego, a także przyspieszonego postępowania upadłościowego w stosunku do takiego przedsiębiorstwa.

2. W zakresie uregulowanym rozporządzeniami, wydanymi na podstawie ust. 1, nie stosuje się:

- 1) przepisów określających podział, łączenie lub likwidację przedsiębiorstwa państwowego, zawartych w innych ustawach i aktach wydanych na ich podstawie,
- 2) przepisów o trybie postępowania w sprawie poprawy gospodarki przedsiębiorstwa państwowego oraz w sprawie upadłości w stosunku do takiego przedsiębiorstwa.

3. Decyzję w sprawie podziału, łączenia oraz likwidacji przedsiębiorstwa państwowego, w warunkach określonych w ust. 1 pkt 1, podejmuje Prezes Rady Ministrów:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek organu założycielskiego lub rady pracowniczej przedsiębiorstwa albo organu antymonopolowego

— po zasięgnięciu opinii organów przedsiębiorstwa i na podstawie wyników analizy efektywności przewidywanych skutków takiej decyzji.

Art. 5. 1. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii właściwych organów samorządu, może odwołać dyrektora przedsiębiorstwa państwowego lub zawiesić w czynnościach kierownika innej jednostki organizacyjnej, do których stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób prawnych, jeżeli w takim przedsiębiorstwie lub

takiej jednostce ustalono rażąco wysokie ceny towarów i usług oraz obiektów i robót budowlanych w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195) lub ceny w wysokości przekraczającej maksymalne wskaźniki wzrostu cen umownych, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 powołanej ustawy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wartość towarów i usług oraz obiektów i robót budowlanych, o których mowa w powołanym przepisie, nie jest większa niż 30% wartości sprzedaży w okresie, w którym stosowano rażąco wysokie ceny lub ceny w wysokości przekraczającej maksymalne wskaźniki wzrostu cen umownych. Okres ten nie może być krótszy niż miesiąc.

3. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii właściwych organów samorządu, może także odwołać dyrektora lub zawiesić w czynnościach kierownika, o których mowa w ust. 1, jeżeli w roku podatkowym suma podatku dochodowego z tytułów określonych w art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. Nr 3, poz. 12) przekracza 10% uzyskanego dochodu.

4. Do decyzji Prezesa Rady Ministrów, o której mowa w ust. 1 i 3, nie stosuje się przepisów o właściwości organów oraz o trybie odwoływania i zawieszania w czynnościach.

Art. 6. Do trybu zasięgania opinii, o której mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 1 i 3, stosuje się odpowiednio przepis art. 26 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123, z 1986 r. Nr 17, poz. 88 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181).

Art. 7. 1. W gospodarczo uzasadnionych przypadkach rada pracownicza i kierownik zakładu sporządzającego bilans lub kierownik takiego zakładu, w którym nie ma rady pracowniczej, mogą wystąpić do organu założycielskiego z wnioskiem o podział przedsiębiorstwa państwowego przez wyłączenie tego zakładu z przedsiębiorstwa w celu utworzenia samodzielnego podmiotu gospodarczego.

2. Do podziału, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1.

Art. 8. 1. Organy kontroli i inspekcji, podporządkowane naczelnym i centralnym organom administracji państwowej oraz organizacjom spółdzielczym, nie mogą prowadzić kontroli i inspekcji lub lustracji w zakresie organizacji i celowości działalności podmiotów gospodarczych.

2. Rada Ministrów może ustanawiać także, inne niż określone w ust. 1, ograniczenia ustalonego w ustawach zakresu kontroli podmiotów gospodarczych przez organy kontroli i inspekcji, o których mowa w powołanym przepisie.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do przedsiębiorstw państwowych i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a także do przedsiębiorstw państwowych i jednostek podległych Ministrowi Sprawiedliwości, działających przy zakładach karnych.

Art. 9. 1. Zrzeszenia przedsiębiorstw państwowych ulegają rozwiązaniu w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie.

2. W razie utworzenia przez podmioty, które należały do rozwiązanej zrzeszenia, spółki handlowej lub innej struktury organizacyjnej przewidzianej w przepisach prawa, sąd rejestrowy przed wpisem do rejestru takiej spółki lub struktury zwraca się do organu antymonopolowego o zajęcie stanowiska. Sąd odmawia rejestracji, jeżeli akt o utworzeniu spółki lub innej struktury organizacyjnej narusza przepisy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej.

Art. 10. 1. Sejm dokonuje okresowych ocen wprowadzania w życie i wykonywania przepisów ustawy.

2. Rada Ministrów przedstawia Sejmowi, nie rzadziej niż co pół roku, informację o wykorzystaniu uprawnień wynikających z przepisów art. 1 i 2 oraz art. 4 i 5.

Art. 11. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 2:

a) w pkt 2 po wyrazach „a także” dodaje się wyraz „lokali”,

b) dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) lokali użytkowych w budynkach zarządzanych lub użytkowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej,”;

2) w art. 29:

a) w ust. 1:

— pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) domów jednorodzinnych i lokali w innych domach stanowiących własność osób fizycznych oraz domów i lokali sprzedanych przez Państwo osobom fizycznym, jeżeli co najmniej w części są zamieszkiwane przez właścicieli lub ich osoby bliskie w rozumieniu art. 9 ust. 1, a także oddanych w najem lub bezpłatne używanie na podstawie art. 33 ust. 3,”;

— po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) domów wielomieszkańczych zbudowanych przez osoby fizyczne w celu sprzedaży znajdujących się w nich lokali,”;

— w pkt 9 wyrazy „jeżeli są używane na cele związane z ich zakresem działania” skreśla się;

— pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) pracowni artystycznych i lokali służących do prowadzenia działalności gospodarczej, wybudowanych ze środków osób fizycznych na dzierżawionym od Państwa gruncie, jeżeli osoby te, ich pełnoletnie dzieci lub rodzice korzystają z nich zgodnie z przeznaczeniem,”;

b) w ust. 2 powołanie „ust. 1 pkt 1—3” zastępuje się powołaniem „ust. 1 pkt 1—3a”, a po powołaniu „pkt 11” stawia się kropkę i pozostałe wyrazy od „a także” do „rodziców” skreśla się;

3) art. 32 skreśla się;

4) w art. 33 w ust. 3 wyrazy „w trybie art. 25 ust. 2” zastępuje się wyrazami „jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 25 ust. 1, oraz lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość”;

- 5) w art. 69 w ust. 1 powołanie „art. 14 ust. 2 pkt 2 i 3” zastępuje się powołaniem „art. 14 ust. 2 pkt 2—3a”.

Art. 12. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1987 r. Nr 35, poz. 201) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W gospodarczo uzasadnionych wypadkach rada pracownicza i dyrektor przedsiębiorstwa państwowego, za zgodą ogólnego zebrania pracowników, mogą wspólnie wnioskować do organu założycielskiego o:

- 1) wyrażenie zgody na przekształcenie przedsiębiorstwa w spółkę,
- 2) likwidację przedsiębiorstwa i oddanie osobie prawnej lub fizycznej składników mienia państwowego do korzystania z nich, w formie przewidzianej w prawie cywilnym, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.”;

- 2) rozdział 13 skreśla się.

Art. 13. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123, z 1986 r. Nr 17, poz. 88 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181) w art. 24 w ust. 1 pkt 5 skreśla się.

Art. 14. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 22, poz. 99, z 1987 r. Nr 21, poz. 124 i z 1988 r. Nr 24, poz. 170) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 23 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. W wypadku budowy domu wielomieszkańcowego

w celu sprzedaży znajdujących się w nim lokali, wielkości udziałów właściciele poszczególnych lokali we współużytkowaniu wieczystym gruntu określa się w umowach sprzedaży lokali.”;

- 2) w art. 38 w ust. 4 po powołaniu „art. 24” dodaje się wyrazy „według cen określonych w umowie”.

Art. 15. W ustawie z dnia 28 stycznia 1987 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 18) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. W razie stwierdzenia praktyk monopolistycznych, wymienionych w art. 8 i 11 lub o których mowa w art. 13 i 14, organ antymonopolowy może wydać decyzję nakazującą zaniechanie tych praktyk oraz określającą związane z tym obowiązki jednostki gospodarczej.”

Art. 16. 1. Podjęty eksperyment gospodarczy można prowadzić po ustaniu mocy obowiązującej przepisów art. 1 i 2.

2. Postępowanie w sprawach prowadzonych na zasadach i w trybie, określonych na podstawie art. 4 ust. 1 lub w art. 7, nie zakończone do dnia obowiązywania tych przepisów, toczy się nadal na tych zasadach i w tym trybie.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że art. 1 i 2 oraz art. 4—7 obowiązują do dnia 31 grudnia 1990 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

Oплата za prenumeratę na rok 1989 wynosi: Dziennika Ustaw zł 3.200,—; załącznika do Dziennika Ustaw zł 700,—; Monitora Polskiego zł 2.000,—.

Prenumeratę na rok następny przyjmuje się do dnia **31 października**. Do abonentów, którzy opłacą prenumeratę po tym terminie, wysyłka pierwszych numerów dokonana zostanie z opóźnieniem i spowoduje dodatkowe koszty. Wpłata powinna być dokonana „przelewem — zamówieniem” lub trzyodcinkowym przekazem na konto Wydziału Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów w Narodowym Banku Polskim, Oddział Okręgowy Warszawa nr 1052-3157-139.11. Rachunków za prenumeratę nie wystawia się, prenumerata jest realizowana na podstawie przedpłać. Druki „przelewów — zamówień” lub przekazów mogą zostać wysłane zainteresowanym po uprzednim zgłoszeniu zapotrzebowania pisemnie lub telefonicznie do Wydziału Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów. Na dowodzie wpłaty należy podać pełną nazwę instytucji (nazwisko i imię) i adres z numerem kodu pocztowego oraz liczbę zamawianych egzemplarzy. Wszelkich informacji o prenumeracie udziela Wydział Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów.

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów zgłaszać należy na piśmie do Wydziału Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów (ul. Powsińska 69/71, 00-979 Warszawa, skrytka pocztowa 81) niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Wydawca: Urząd Rady Ministrów.

Redakcja: Biuro Prawne, 00-583 Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3.

Organizacja druku i kolportaż: Wydział Wydawnictw, 00-979 Warszawa, ul. Powsińska 69/71, tel. 42-14-78 i 694-67-50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów
w Zakładach Graficznych „Tamka”, Zakład nr 1, Warszawa, ul. Tamka 3.